

Uitspraak van de Geschillencommissie Regresaanspraken Zorgverzekeraars inzake een geschil met betrekking tot het convenant regres zorgverzekeraars/ aansprakelijkheidsverzekeraars.

Partijen

Partij A; zorgverzekeraar van partij X, de voetganger;

en

Partij B; WAM-verzekeraar van de auto, bestuurd door Y.

Feitelijke gegevens

Op 12 augustus 2021 omstreeks 02:05 uur 's-nachts vond op de Roelandsweg een aanrijding plaats tussen voetganger X (hierna: de 'voetganger') en een auto, bestuurd door Y (hierna: de 'bestuurder'). De voetganger, die donkere kleding aan had, kwam in het donker uit het niets ineens de rijbaan op en werd door de auto aangereden. Als gevolg van de aanrijding heeft de voetganger letsel opgelopen. De aanrijding vond plaats binnen de bebouwde kom waar een maximumsnelheid geldt van 50 kilometer per uur. Op het moment van de aanrijding was het donker, was ter plaatse geen straatverlichting en sprake van droge weersomstandigheden.

Deze afbeelding is afkomstig van Google Maps

Stellingname van partijen

Partij A vordert vergoeding van de zorgkosten van de voetganger. Zij is - primair - van mening dat geen sprake is van overmacht aan de zijde van de bestuurder en – subsidiair – meent partij A dat partij B niet heeft bewezen dat sprake is geweest van aan opzet grenzende roekeloosheid van de voetganger. Het was volgens partij A voor de voetganger niet verboden om de weg over te steken en evenmin om donkere kleding te dragen. Voorts stelt partij A dat, hoewel de voetganger bier had gedronken, niet is bewezen dat hij dronken was ten tijde van de aanrijding. Partij A stelt dat de bestuurder van de auto wel een verwijt valt te maken, omdat op het moment van de aanrijding (i.e. tijdens het zomerseizoen) de horeca net was gesloten en er nog veel mensen op straat waren. De bestuurder was hiervan op de hoogte of had hiervan op de hoogte moeten zijn. Bovendien reed de bestuurder deze weg dagelijks, waardoor hij bekend was met de verkeerssituatie. Partij A stelt dat het oversteken van de voetganger niet zo onwaarschijnlijk was dat de bestuurder daarmee in alle redelijkheid geen rekening hoefde te houden. Volgens partij A reed de bestuurder op een weg met meerdere uitritconstructies en verharde onderbrekingen in de groenstrook tussen het fietspad en de weg.

Het ongeval vond (vermoedelijk) ter hoogte van een uitrit plaats. Partij A stelt dat de bestuurder 60 km per uur reed en dat van de bestuurder mocht worden verwacht dat hij bedacht zou zijn op fouten van voetgangers en zijn snelheid had kunnen aanpassen om hierop te kunnen anticiperen. Nu de bestuurder dat niet heeft gedaan, concludeert partij A dat de bestuurder een verkeersfout heeft gemaakt. Omdat ook de voetganger onvoldoende oplettend is geweest, stelt partij A dat 45% van de zorgkosten vergoed dienen te worden.

Partij B concludeert dat de aanrijding alleen te wijten is aan de verkeersfouten van de voetganger, waardoor er op haar geen verplichting rust tot enige vergoeding van het gevorderde.

Partij B stelt zich op het standpunt dat de bestuurder een beroep op overmacht toekomt, althans dat de vordering van partij A niet toewijsbaar is vanwege bewuste roekeloosheid van de voetganger. De bestuurder werd onverwacht en onvoorzienbaar geconfronteerd met de aanwezigheid van de in donkere kleding gehulde voetganger op de onverlichte rijbaan, waarbij, ondanks remmen en uitwijken door de bestuurder, de aanrijding volgde. Partij B motiveert haar standpunt als volgt.

De aanrijding vond plaats op een tijdstip dat de horecagelegenheden al 2 uur gesloten waren (omstreeks 02.00 uur). Ter plaatse staan geen borden die het verkeer attenderen op overstekende voetgangers.

De plek waar het ongeval heeft plaatsgevonden was ver verwijderd (900 à 1000 meter) van het transferium, waar wel voetgangers zijn te verwachten. Op het wegdek is geen oversteekplaats aanwezig voor voetgangers en/of fietsers. Vanuit de bestuurder gezien was er aan de linkerkant van de weg alleen maar gras, geen bebouwing en geen voetpad. Er was dus voor de bestuurder geen omstandigheid om te verwachten dat iemand daar (van rechts naar links, zoals de voetganger heeft gedaan) zou oversteken.

Partij B geeft toe dat de maximaal toegestane snelheid mogelijk iets (met maximaal 10 km/uur) is overschreden, maar dit betekent niet dat de bestuurder geen beroep op overmacht toekomt. De overschrijding van de snelheid moet namelijk relevant zijn voor de veroorzaking van het ongeval. Partij B verwijst in dit verband naar HR 22 mei 1992, ECLI:NL:HR:1992:ZC0616, NJ 1992-527 (ABP/-Winterthur). Volgens het rapport van de ongevalsanalyse was de vermoedelijke overschrijding van de snelheid in dit geval niet van belang, omdat de aanrijding ook bij een snelheid 50 km/uur zou hebben plaatsgevonden. Daarnaast stelt partij B dat de snelheid van 60 km/uur niet is vastgesteld. De bestuurder verklaarde slechts dat hij eerder rond die snelheid reed en moest afremmen voor een ongeveer 200 meter voor de plaats van de aanrijding gelegen – hoge – verkeersdrempel.

Op het tijdstip waarop de aanrijding heeft plaatsgevonden behoeven, mede tegen de achtergrond van de weginrichting ter plekke, geen voetgangers op de rijbaan te worden verwacht. Opgemerkt wordt dat de voetganger zich in donkere kleding zonder verkeersnoodzaak op de rijbaan bevond en de naderende auto, die verlichting voerde, ook niet heeft opgemerkt.

Hoewel het ook volgens partij B niet verboden is om donkere kleding te dragen, kan de hierdoor veroorzaakte slechte zichtbaarheid wel meewegen in de beoordeling.

Verder betoogt partij B dat het op de plaats van de aanrijding verboden was om over te steken en dat de voetganger voorrang had moeten verlenen aan de auto.

Tot slot wijst partij B op de getuigenverklaring van één van de vrienden van de voetganger en verklaart dat hij: *“ongeveer 12 à 13 glazen bier en een paar shotjes”* had gedronken. Partij B concludeert dat het een feit van algemene bekendheid is dat de inname van een dergelijke hoeveelheid alcoholische drank binnen een dergelijk tijdsbestek de competenties voor deelname aan het verkeer negatief beïnvloedt.

Overwegingen van de commissie

De commissie verklaart partij A ontvankelijk in haar vordering en neemt het geschil in behandeling. De omstandigheden van het geval zijn voor de inhoudelijke beoordeling van doorslaggevend belang. De situatie ter plaatse, het tijdstip van het ongeval en de omgeving kunnen hierbij bepalend zijn.

De commissie stelt vast dat de voetganger in donkere kleding rond 2 uur 's-nachts een onverlichte weg overstak waar "niets" is (geen oversteekplaats, geen weg, voet- of fietspad en geen bebouwing). In de specifieke weginrichting van de plaats van de aanrijding ziet de commissie geen reden of concrete aanleiding om van de bestuurder te vergen dat hij bedacht had behoren te zijn op een voetganger op de rijbaan.

Uit de getuigenverklaring blijkt dat de voetganger *"12 à 13 glazen bier en een paar shotjes"* heeft gedronken in de uren voordat de aanrijding plaatsvond. De commissie overweegt (net zoals in 23 GRZ 03) dat een dermate grote alcoholconsumptie invloed heeft op het reactie- en waarnemingsvermogen en dat het daarom aannemelijk is dat dit heeft bijgedragen aan het ontstaan van de aanrijding.

Hoewel het dragen van donkere kleding op een onverlichte weg geen verkeersfout oplevert, draagt dit wel bij aan een mindere mate van zichtbaarheid en veiligheid op de weg. Uit de stukken blijkt dat de voetganger er ineens was en dat de bestuurder de voetganger niet heeft kunnen zien.

De bestuurder van de auto had de aanrijding naar het oordeel van de commissie op geen enkele wijze kunnen voorkomen. De commissie stelt vast dat de snelheid van de bestuurder op het moment van de aanrijding niet is komen vast te staan. Wél blijkt uit de verrichte ongevalsanalyse dat de aanrijding (ook) bij een snelheid van 50 km/h onvermijdelijk had plaatsgevonden.

Hoewel een bestuurder in het algemeen rekening moet houden met fouten van andere verkeersdeelnemers, overweegt de commissie dat het in de gegeven omstandigheden voor de bestuurder zodanig onwaarschijnlijk was dat een andere verkeersdeelnemer, zoals een voetganger, ineens op de plek van het ongeval de weg zou oversteken zonder daarbij voorrang te verlenen, dat de bestuurder hiermee in alle redelijkheid geen rekening kon of behoefde te houden.

De commissie concludeert dus dat voldaan is aan de vereisten voor een geslaagd beroep op overmacht. Aan het beroep op bewuste roekeloosheid wordt daardoor niet toegekomen.

Bindend advies

De commissie is van oordeel dat op basis van de stukken en de feiten en omstandigheden ter plaatse het ongeval alleen te wijten is aan de fout van de voetganger en dat partij B daarom gehouden is om 0% van de schade aan partij A te voldoen.

Aldus beslist op 14 oktober 2025 door prof. mr. A.I.M. van Mierlo, mr. drs. N.J.E.G. Cremers en mr. L. van den Eshof, leden van de Geschillencommissie Regresaanspraken Zorgverzekeraars, in tegenwoordigheid van mr. A. Hogenesch, secretaris.

prof. mr. A.I.M. van Mierlo
voorzitter

mr. A. Hogenesch
secretaris